

V skupščinskem delu naj bo več prostora za pobude delegatov

Konferenca SZDL in skupščina občine Center sta organizirali 11. oktobra posvet širšega političnega aktiva naše občine. Beseda je tekla o vlogi in pomenu demokratičnega oblikovanja programov za delo občinske, republiške in zvezne skupščine za leto 1985.

V razpravi na posvetu so sodelovali: Ivo Bernard, član skupine za delegiranje delegata v zbor občin skupščine SRS; Ciril Ribičič, predsednik družbenopolitičnega zbora republiške skupščine; Nuša Kerševan, podpredsednica zvezne skupščine; Eva Naglič, delegatka v zveznem zboru SFRJ; Jože Šušmelj, podpredsednik skupščine SRS; Albin Vengust, predsednik skupščine občine Ljubljana Center; Stane Zupančič, sekretar občinskega sveta zveze sindikatov. Posvet je vodil podpredsednik OK SZDL Ljubljana Center Srečko Čož.

Jože Šušmelj je menil, da je posvet prišel o pravem času, saj prav v jesenskih mesecih snujemo skupščinske programe na vseh ravneh od občine do republike in federacije. Čedalje več je kritik na preveč obsežne programe, v katerih je preveč zakonov in premalo vsebinskih poročil. Več pozornosti bi morali dati tistim temam, ki so najbolj žgoče za delovne ljudi in občane. Premalo je pobud od spodaj in tako so skupščinski programi odvisni pretežno od predlogov izvršnih svetov. V republiški skupščini smo se že lotili poenostavljanja programov.

Republiška skupščina je že leta 1980 sprejela neka izhodišča za planiranje, ki so dobra podlaga za nadaljnje delo. Na podlagi teh načel naj bi zagotovili demokratičnost pri sprejemanju programov, kar pomeni, da bi pri njih sodelovali vsi družbeni dejavniki. Uveljavili naj bi načelo stalnega planiranja in odprtosti programov za obravnavo najbolj aktualnih zadev, ki jih moramo reševati sproti. Povezovali naj bi programe skupščine s programi drugih družbenih dejavnikov, dajali prednost najbolj aktualnim vprašanjem. V dnevnih redih naj bi bila povezana sorodna vprašanja. Uveljavili naj bi nadzorno funkcijo skupščine.

Zagotoviti bi morali več sodelovanja s sosedov pri odločanju v republiški skupščini. Kar pa zadeva skupščino SFRJ, ugotavljamo, da sprejemajo njeni zbori preveč zadev po hitrem postopku in tako ne pridejo do besede niti zbori republiške, kaj šele občinskih skupščin.

Nuša Kerševan je opozorila, da vsebujejo programi zvezne skupščine naloge, ki izvirajo iz ustave in zveznih zakonov. Za oblikovanje programa so zelo pomembne pobude iz republiških skupščin in iz družbenopolitičnih organizacij.

Naštela je pet skupin vprašanj, ki sestavljajo program dela zvezne skupščine. V prvo skupino sodijo vsa vprašanja razvojne politike, v drugo pa spremljanje uresničevanja sprejetih načel. Tretjo skupino tvorijo vsa vprašanja, ki zadevajo proračunsko porabo federacije, v četrto pa obravnava in sprejemanje sistemskih zakonov. V peto skupino sodijo vsa vprašanja na področju delovanja političnega sistema, predlogi delegatov in podobno.

Veliko kritike je na račun odlaganja določenih zadev. Zvezni izvršni svet mnogokdaj ne predlaga gradiva v rokih, ki so vnaprej dogovorjeni. Prihaja do zamud in do sprejemanja po hitrem postopku. Zadeva je prišla tako daleč, da so dvofazni postopki pri sprejemanju raznih dokumentov že skoraj redkost. Največkrat ima skrajšani postopek zbor republik in pokrajin. Slovenska delegacija je pri najbolj pomembnih zakonih uveljavila prakso, da med razpravo obvešča svojo republiko o stališčih drugih republik.

Glede na to, da zvezna skupščina ne bo mogla v letošnjem letu izpolniti vsega zastavljenega programa, so se dogovorili, da bodo obravnavali le najbolj neodložljive zadeve, vse drugo pa bodo prepustili za prve mesece prihodnjega leta. Prva naloga je vsekakor odgovorno delo pri pripravi resolucije za prihodnje leto in izdelava bilanc.

Eva Naglič je dejala, da si delegati že vrsto let prizadevajo, naj bi bili programi v zveznem zboru usklajeni in pravočasno pripravljeni. Doslej niso obrodila kaj prida uspeha prizadevanja, da bi določili roke za zasedanja zveznega zbora. Delegati bi lahko tako organizirali aktivnost v bazi.

Delegati so v zadnjem času nekoliko bolj povezani z občinskimi skupščinami, želeli pa bi si še več sodelovanja.

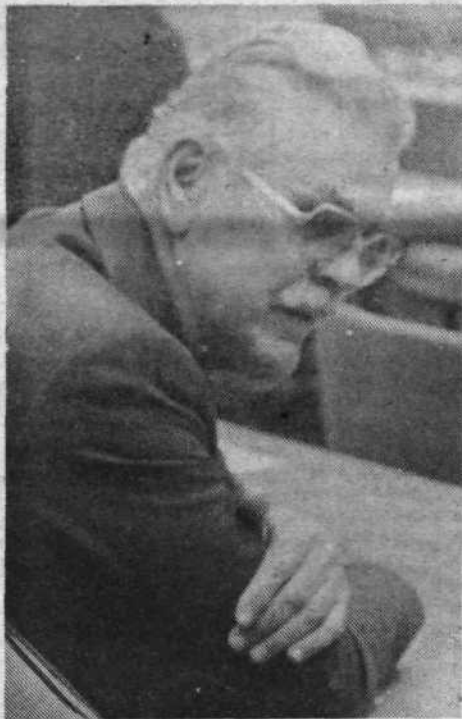
Kar zadeva skrajšani postopek, dovoljuje ustava, da ga uveljavijo le za manj bistvene zadeve in še to le za določila, ki imajo omejen rok veljavnosti največ eno leto. S tem

da uveljavljamo hitri postopek za sprejemanje številnih pomembnih aktov, v bistvu devalviramo ustavo.

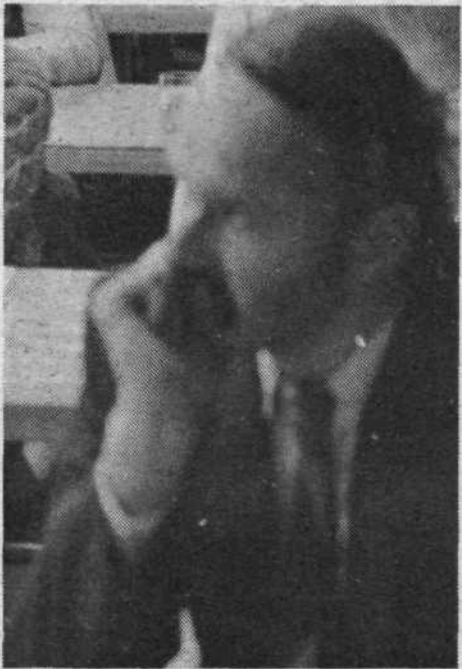
Vsi delegati si moramo prizadevati vključiti na dnevni red le najbolj pomembna vprašanja, vendar tako, da programa ne bi prenatrpali.

Albin Vengust je povedal, da je program občinske skupščine povsem odprt za pobude sisov, družbenopolitičnih organizacij in drugih. Posebnost programa občinske skupščine v Centru je zunanjetrgovinska menjava, integracijski procesi, urejanje prostora in drugo. Vendar pa je treba ugotoviti, da ima občina na voljo le skromen obseg odločanja in omejeno kontrolno funkcijo. Na davčno politiko lahko vpliva samo z odloki.

Stane Zupančič je menil, da motiviranost delagata za njegovo delo upada. Preveč zakonov sprejemamo po hitrih postopkih in delegatska baza nima možnosti, da bi razpravljala o vsem tem. Razen tega imamo pri nas neke vrste hiperprodukcijo zakono-

Ivo Bernard in Stane Zupančič

nov. Z vsem tem ne gre obremenjevati delegatske baze. Razen tega je treba ugotoviti, da so delegati v mnogih primerih prepuščeni sami sebi; vsi bežijo od odgovornosti do delegata in zato je v občinski skupščini zbor združenega dela komaj sklepčen.

Ivo Bernard je opozoril, da smo takrat, ko smo sistem poslancev nadomestili s sistemom delegatov, v bistvu samo razširili

Jože Šušmelj, Eva Naglič in Nuša Kerševan

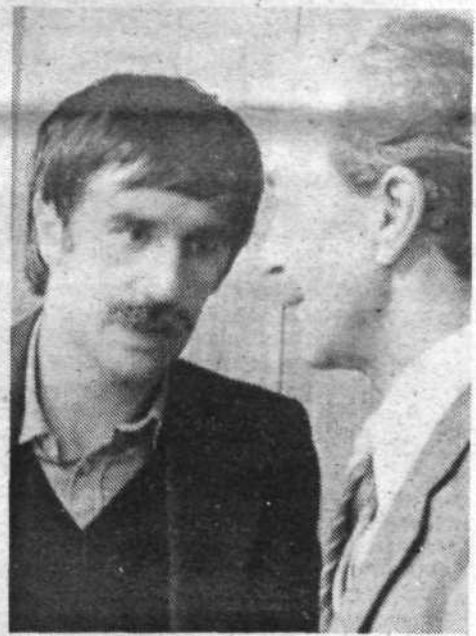
krog delovanja skupščin tako, da je ostala neokrnjena normativna dejavnost, poleg tega pa smo dodali že obravnavo vrste analiz, informacij in podobno. Seje posameznih zasedanj so postale čedalje daljše. Delegati lahko sodelujejo pri prvih točkah, kasneje pa postanejo utrujeni in ne morejo več zbrano slediti poteku zasedanja. Na ta način lahko pride do manipulacije z delegati.

Proučiti kaže celoten skupščinski sistem in se dogovoriti, kako zadeve diferencirati in kaj je sploh nujno potrebno, da ostane na dnevnem redu. Delegati naj kvalificirano odločajo o globalnih zadevah. Izločiti moramo balast, ki bremeni delo delegatskih skupščin in šele nato se bomo lažje lotili programiranja skupščinskega dela. Zdaj delegati običajno nimajo večjih pripomb na program in vprašanje je, ali sploh lahko predlagajo dodatne točke, ne da bi pri tem še bolj obremenili že tako preobsežna zasedanja skupščin.

Ciril Ribičič je poudaril, da je potrebno v skupščini še bolj uveljaviti interes združenega dela. Vloga izvršnega sveta je še vedno premočna. Govorimo o razbremenjevanju dnevnih redov, veliko pa bi napravili že s tem, če jih ne bi širili. Skrčiti bi morali obsežno področje zakonodajne politike. Naš normativizem je tako velik, da ga ne obvladamo več. Povedati pa je treba, da se zadeve izboljšujejo. Imamo sveže primere zakonov, ki so zadeve dobro uredili. Ves program dela skupščine pa le ne bi smel temeljiti na predlogih izvršnega sveta. Po drugi strani tudi baza velikokrat pritiska,

naj bi zadeve uredili z zakonom, čeprav so za to tudi druge možnosti.

Ena od zadev, ki bi se jim prav lako odrekli, je potrjevanje samoupravnih splošnih aktov, ki sedaj še bremeni skupščine. Večjo

Ciril Ribičič in Albin Vengust

vlogo bi morali dati delu komisij, do usklajevalnih postopkov lahko pride že v vseh fazah razprav in zato je potrebno več sodelovanja med posameznimi zbori. S tem bi razbremenili sama zasedanja skupščin na vseh ravneh.

N. I.

OBCINSKA SINDIKALNA ŠOLA

Brez znanja ni samoupravljanja

V sindikalni politični šoli naše občine se ta čas izobražuje 14 udeležencev. To so zlasti delavci s poklicnimi šolami, dva s srednjo in eden z visoko. Med vsemi sta le dve ženski. Sedanji oddelek je značilen po tem, da je v njem doslej najmanj prijavljenih. Vendar je to le varljiv podatek, saj se je skozi 10 oddelkov občinske sindikalne šole zvrstilo že več kot 350 udeležencev, kar govori o visokem poprečju, torej po 35 v vsakem.

Glede na majhno število prijavljenih so ta oddelek združili z oddelkom iz občine Ljubljana Šiška. Glede strukture pa bi veljalo omeniti, da so v tej šoli doslej prevladovali ženske. Podatek, da je malo slušateljev, pa ne preseneča, če upoštevamo, da je večina sindikalnih funkcionarjev iz osnovnih organizacij že šlo skozi tako obliko izobraževanja takoj po občinskih zbora. Zaradi tega lahko pričakujemo, da bo že naslednja dosti bolj obiskana.

Šola poteka zunaj delovnega časa, dvakrat

na teden popoldne in vsako soboto dopoldne. Šola traja en mesec. V tem času se udeleženci seznanijo s teorijo samoupravljanja in z delom samoupravnih organov. Ob koncu obiščejo eno od delovnih organizacij v občini, kjer se pogovorijo s predstavniki družbenopolitičnih in samoupravnih organov o njihovem delu in organiziranosti. Že v začetku šole pa se v pogovoru s predsedniki družbenopolitičnih organizacij v občini in družbenopolitične skupnosti seznanijo z občino in njenimi problemi.

Doslej so ugotovili, da je na tem področju najbolj prizadevna osnovna organizacija temeljne organizacije za vleko vlakov pri Ljubljanskem železniškem gospodarstvu, ki je doslej še v vsak oddelku poslala po nekaj slušateljev. Redno tudi pošiljajo svoje sindikaliste v mestno in republiško sindikalno šolo v Radovljico.

J. P.